

Відьмак. Меч призначення

Про книгу

Тепер Ґеральт знає, що таке кохання, знає, що він здатен на людські почуття і на найбільшу самопожертву... У його житті з'являється маленька зеленоока Цірі. На королівства, які століттями воювали лише за перенесення межових знаків, нападає страшний ворог із-за південних гір. І відьмаку все одно: чия ллється кров — людей, дріад чи ельфів...

ВІДЬМАК

МЕЧ ПРИЗНАЧЕННЯ

АНДЖЕЙ САПКОВСЬКИЙ

Andrzej Sapkowski

WIEDZMIN

MIECZ PRZEZNACZENIA

Powieść

Анджей Сапковський

ВІДЬМАК

МЕЧ ПРИЗНАЧЕННЯ

Роман

ХАРКІВ **КЛУБ**
2016 **СІМЕЙНОГО**
ДОЗВІЛЯ

Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля»
2016

ISBN 978-617-12-0993-0 (epub)

Жодну з частин даного видання
не можна копіювати або відтворювати в будь-якій формі
без письмового дозволу видавництва

Перекладено за виданням: Sapkowski A. Wiedźmin. Miecz przeznaczenia
/ Andrzej Sapkowski. — Warszawa : SuperNowa, 2014. — 400 p.

Публікується з дозволу автора і його літературних агентів, NOWA
Publishers (Польща) і Агентства Олександра Корженевського (Росія)

Обережно! Ненормативна лексика!

Переклад з польської *Сергія Легези*

Коментарі *Сергія Легези*

Художнє оформлення *Катерини Кравець*

Електронна версія створена за виданням:

Сапковський А.

С19 Відьмак. Меч призначення : роман / Анджей Сапковський ;
перекл. з пол. і комент. С. Легези. — Харків : Книжковий Клуб
«Клуб Сімейного Дозвілля», 2016. — 368 с.

ISBN 978-617-12-0498-0 (укр.)

ISBN 978-83-7578-064-2 (пол.)

Від подорожі до подорожі, від пригоди до пригоди відьмак Геральт дедалі частіше помічає, що в колись звичному світі князівських інтриг і сільських вїтських та мужицьких хитрощів, які інколи таки вилазили боком їх авторам, стає аж занадто багато зла й ненависті. Ані люди, ані представники давніх рас не бажають шукати компроміси і мирно співіснувати. «З усією куртуазністю» тепер здійснюються жорстокі вбивства заради золота чи ділянки землі. Це зло притягує зло ще більше: нільфгардський король починає війну, якої світ іще не знав. І бути осторонь відьмаку не вдасться, бо тепер у нього з'явилася прийомна дитина — маленька зеленоока Цірі.

УДК 821.162.1
ББК 84.4ПОЛ

- © Andrzej Sapkowski, Warszawa, 2014
- © CD PROJEKT S.A., карта, обкладинка
- © Hemiro Ltd, видання українською мовою, 2016
- © Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», переклад та художнє оформлення, 2016

МЕЖА МОЖЛИВОГО

— Не вийде звідти, кажу ж вам, — промовив прищавий, упевнено киваючи. — Уже година з чвертю, відколи туди заліз. Уже по ньому.

Міщани, з'юрмившись серед руїн, мовчали, вдивляючись у зяючий чорний отвір у руїнах — напівзавалений вхід до підземелля. Товстун у жовтому кубраку переступив з ноги на ногу, відкашлявся й стягнув з голови м'ятий берет.

— Почекаймо ще, — сказав, обтираючи піт з рідких брів.

— Чого? — чмихнув прищавий. — Там, у льохах, василіск сидить, чи ви, войте, забули? Хто туди входить, тому гаплик. Чи мало там людей загинуло? То чого нам чекати?

— Але ж ми домовлялися, — невпевнено буркнув товстун. — Як же воно?

— Із живим ви, войте, домовлялися, — заговорив товариш прищавого, велетень у шкіряному різницькому фартусі. — А зараз він мертвий, це точнісінько, наче сонце на небі. Наперед було відомо, що на погибель іде, як й оті інші. Він же навіть без дзеркала поліз, з мечем тільки, а без дзеркала василіска не забити, кожен про те зна.

— Заощадили ви грошики, войте, — додав прищавий. — Бо й платити за василіска нема кому. Тож спокійнісінько йдіть собі додому. А коня та речі чаклуна ми візьмемо, чого добру пропадати.

— Ага, — сказав різник. — Кобилка файна, та й в'юки незле напхані. Заглянемо, що там усередині.

— Як же воно? Шановні?

— Мовчіть, войте, і не втручайтеся, бо гуля вискочить, — застеріг прищавий.

— Файна кобилка, — повторив різник.

— Облиш того коня у спокої, любчику.

Різник повільно повернувся у бік чужинця, який вийшов з-за муру, з-за спин людей, які з'юрмилися навколо входу до льоху.

Чужак мав кучеряве густе каштанове волосся, брунатну туніку поверх підбитого ватою каптану, високі їздові чоботи. І жодної зброї.

— Відійди від коня, — повторив уїдливо. — Бо що воно? Чужий кінь, чужі в'юки, чужа власність, а ти піднімаєш на неї свої каправі очиська, тягнеш до неї свої паршиві лапи? Чи так годиться?

Прищавий, потроху засовуючи руку за пазуху куртки, глянув на різника. Різник кивнув, повів підборіддям у бік групи, і звідти вийшло ще двійко: кремезних, коротко стрижених. Обидва мали палиці, такі, якими на різниці глушать тварин.

— І хто ви такий, — запитав прищавий, не виймаючи руку з-за пазухи, — щоби патякати, що годиться, а що ні?

— Нема тобі до того діла, любчику.

— Зброї не носите.

— Правда. — Чужак посміхнувся ще уїдливіше. — Не ношу.

— Це недобре. — Прищавий вийняв руку з-за пазухи, разом із довгим ножем. — Це дуже недобре, що не носите.

Різник також витягнув ножа, великого, наче мисливський корд. Ті двоє ступили уперед, піднімаючи палиці.

— Не мушу носити, — сказав чужак, не рухаючись із місця. — Моя зброя зі мною ходить.

З-за руїн м'яким упевненим кроком вийшли дві молоді дівчини. Натовп одразу розступився, відсахнувся, порідшав.

Обидві дівчини посміхнулися, блискаючи зубами, примружуючи очі, з кутиків яких бігли до вух широкі сині смуги татуювань. На міцних стегнах, що видніли з-під рисячих шкір, та на голих зграбних руках вище кольчужних рукавичок грали м'язи. З-за плечей, також захищених кольчугами, стирчали руків'я шабель.

Прищавий повільно зігнув коліна, опустив ножа на землю.

Із діри в руїнах почувся стукіт каміння, хрускіт, після чого з темряви виринули долоні й вчепилися у вищерблений край муру. За долонями з'явилися — по черзі — голова із білим, припорошеним цегляним пилом волоссям, бліде обличчя, руків'я меча, що видніло з-за плеча.

Натовп загудів.

Біловолосий, горблячись, витягнув з діри щось дивне, чудернацьке тіло, вишмаруване у просякнутому кров'ю пилу. Тримавши створіння за довгий ящірковий хвіст, він мовчки кинув його під ноги товстому войту. Війт відскочив і перечепився об повалений фрагмент муру, дивлячись на закривавлений пташиний дзьоб, перетинчасті крила й

серповидні кігті на вкритих лускою лапах. На роздуте горло, колись кармінове, а зараз — брунатно-руде. На шкlistі, запалі очі.

— Оце — василіск, — сказав біловолосий, обтрушуючи штани від куряви. — Відповідно до умови. Мої двісті лінтарів, якщо ваша ласка. Чесних лінтарів, не пообрізуваних. Попереджаю — я перевірю.

Війт тремтячими руками вигріб капшук. Біловолосий роззирнувся, на мить зупинив погляд на прищавому, на ножі, що лежав у того біля ноги. Подивився на чоловіка у брунатній туніці, на дівчат у рисячих шкірах.

— Як завжди, — сказав, виймаючи капшук із тремтячих рук війта. — Ризикую для вас шиєю за малий грош, а ви тим часом підбираєтеся до моїх речей. Ніколи, най вас зараза, не змінитесь.

— І пальцем не торкнулися, — замимрив різник. Ті двоє із палицями давно розчинилися у натовпі. — І пальцем ваших речей не торкнулися, пане.

— Я дуже радий, — посміхнувся біловолосий. Побачивши його посмішку, що, наче рана, розквітла на блідому обличчі, натовп почав швиденько розходитися. — І тому, братику, тебе я також і пальцем не торкнуся. Підеш собі з миром. Але підеш швидесенько.

Прищавий, задкуючи, намагався відступити. Прищі на його раптом зблідлому обличчі стали до бридкого помітними.

— Гей, почекай, — сказав до нього чоловік у брунатній туніці. — Я про дещо забув.

— Про що... пане?

— Ти вийняв проти мене ножа.

Вища з дівчат раптом гойднулася на широко розставлених ногах, крутнулася у стегнах. Шабля, невідомо коли вийнята, різко свиснула у повітрі. Голова прищавого підлетіла вгору й по дузі, впала до зяючого отвору льоху. Тіло пласко й важко, наче зрубане дерево, гепнулося поміж покришеної цегли. Натовп одноглосо заверещав. Друга дівчина, із долонею на руків'ї, спритно обернулася, захищаючи тили. Не було потреби. Натовп, штовхаючись і спотикаючись об руїни, щосили втік до міста. На чолі, підстрибуючи, гнав війт, лише на кілька сажнів випереджаючи величезного різника.

— Красивий удар, — холодно прокоментував біловолосий, долонею в чорній рукавичці заслоняючи очі від сонця. — Красивий удар

зерріканською шаблею. Схиляю чоло перед вправністю та вродою вільних воїтельок. Я — Геральт із Рівії.

— А я, — незнайомиць у брунатній туніці вказав на тьмянний герб на грудях, на якому було зображено рядок із трьох чорних птахів на тлі одноманітно-золотого поля, — Борх Три Галки. А це мої дівчата, Тея і Вея. Так я їх зву, бо на їхніх справжніх іменах можна язик собі відгризти. Обидві, як ти слушно зауважив, є зерріканками.

— Здається мені, дякувати треба за коня і речі саме вам. Тож — дякую вам, воїтельки. Дякую і вам, пане Борху.

— Три Галки. І давай без того «пана». Чи тебе щось затримує у тій місцині, Геральте із Рівії?

— Аж ніяк.

— Чудово. Маю пропозицію — недалеко звідси, на розстані до річного порту, є шинок. Зветься він «Під Задумливим Драконом». Тамтешня кухня не має собі рівні у всій околиці. Я саме збираюся туди, сподіваючись на вечерю та ночівлю. Було б добре, якби ти захотів скласти мені компанію.

— Борху. — Біловолосий відвернувся від коня й глянув у ясні очі незнайомця. — Я не хотів би, щоб між нами вкралися якісь недомовленості. Я — відьмак.

— Я здогадався. А сказав ти це таким тоном, наче мовив: «Я — прокажений».

— Є такі, — сказав Геральт повільно, — хто волів би компанію прокажених, аніж товариство відьмака.

— Є і такі, — засміявся Три Галки, — які воліли б вівцю, аніж дівчину. Що ж, можна лише їм поспівчувати, тим і іншим. Повторюю пропозицію.

Геральт стягнув рукавичку й потиснув простягнену йому долоню.

— Приймаю, тішуся з нового знайомства.

— Тож у дорогу, бо щось я зголоднів!

II

Шинкар протер ганчіркою зашкарублі дошки столу, вклонився й посміхнувся. Не мав двох передніх зубів.

— Та-ак... — Три Галки якусь на мить вдивлявся у закіптюжену стелю й у павуків, які там дуріли. — Спершу... Спершу пива. Щоб двічі не ходити — ціле барильце. А до пива... Що ти можеш запропонувати до пива, любчику?

— Сир? — ризикнув шинкар.

— Ні, — скривився Борх. — Сир буде на десерт. До пива ми хочемо чогось кислого й гострого.

— Слухаюся. — Шинкар посміхнувся ще ширше. Два передні зуби були не єдиними, яких йому бракувало. — Вугорки із часником в олії та оцті або ж мариновані стручки зеленої паприки...

— Оце діло. І те, й те. А потім юшки, такої, як я колись тут їв, плавали у ній різні молюски, рибки й інше смаковите сміття.

— Юшка бокорашів?

— Саме так. А потім печене ягня із цибулею. А потім копу раків. Кропу кинь до горнятка, скільки влізе. А тоді — овечий сир і салат. А тоді подивимося.

— Слухаюся. Для всіх чотири, значиться, рази?

Вища зерріканка заперечливо похитала головою, промовисто поплескала себе по талії, обтягненій тісною лляною сорочкою.

— Я й забув. — Три Галки підморгнув Геральту. — Дівчата дбають про фігури. Пане господарю, ягнятину тільки нам двом. Пиво давай зараз, разом із тими вугорками. А з рештою — хвильку зачекай, аби не вихололо. Ми сюди не жерти прийшли, а статечно спілкуватися.

— Розумію. — Шинкар уклонився знову.

— Метикуватість при твоєму фахові — справа важлива. Дай-но руку, любчику.

Брязнули золоті монети. Корчмар роззявив рота до межі можливого.

— Це не завдаток, — повідомив Три Галки. — Це — згори. А тепер іди собі на кухню, добра людино.

В алькові було тепло. Геральт розстібнув пояс, стягнув каптан і закатав рукави сорочки.

— Бачу, — сказав, — що від браку готівки ти не потерпаєш. Живеш із привілеїв лицарського стану?

— Почасти, — усміхнувся Три Галки, не вдаючись у подробиці.

Вони швидко впоралися з вугорками й чвертю барильця. Обидві зерріканки також не жаліли для себе пива, обидві ж помітно повеселішали. Шепотілися собі про щось. Вея, та, що була вищою, раптом вибухнула коротким гортанним сміхом.

— Дівчата загальною розмовляють? — тихо запитав Геральт, слідкуючи за ними краєм ока.

— Слабенько. І вони не балакучі. Що й добре. Як тобі отой суп, Геральте?

— М-м...

— Вип'ємо.

— М-м...

— Геральте. — Три Галки відклав ложку й елегантно чхнув. — Повернімося на хвилю до нашої дорожньої розмови. Я зрозумів, що ти, відьмаче, подорожуєш з одного кінця світу на інший його кінець, а дорогою, якщо трапляється якась потвора, її убиваєш. І з того маєш грош. У цьому полягає відьмачий фах?

— Більш-менш.

— А буває так, що тебе кудись викликають спеціально? На, скажімо, спеціальне замовлення. Тоді що — ти їдеш і його виконуєш?

— Залежить від того, хто викликає і навіщо.

— І — за скільки?

— Це також. — Відьмак стенив плечима. — Усе дорожчає, а жити треба, як говорила одна моя знайома чарівниця.

— Доволі вибіркового підхід, дуже практичний, я б так сказав. Але ж у цьому коріниться якась ідея, Геральте. Конфлікт сил Порядку із силами Хаосу, як говорив один мій знайомий чарівник. Я уявляв собі, що ти виконуєш місію, борониш людей від Зла, завжди і всюди. Без різниці. Стоїш на одному з боків частоколу.

— Сили Порядку, сили Хаосу. Страшенно гучні слова, Борху. Ти конче хочеш поставити мене на якийсь бік частоколу у конфлікті, який, повсюдно вважається, є вічним, таким, що розпочався задовго до нас і

триватиме, коли нас давно вже не буде. На чиєму боці коваль, який підковує коней? Наш шинкар, який, власне, біжить сюди із казаном баранини? Що, на твою думку, розмежовує Хаос та Порядок?

— Це дуже проста справа. — Три Галки глянув йому просто у вічі. — Те, що являє собою Хаос, є загрозою, є агресивною стороною. А порядок — це сторона, якій загрожують, яка потребує захисту. Потребує захисника. А, вип'ємо. І беремося за ягня.

— Слушно.

Зерріканки, які дбали про форми, зробили перерву в їжі, яку заповнили питтям у прискореному темпі. Вея, схилившись до плеча товаришки, знову щось шепотіла, торкаючись косою поверхні столу. Тея, нижча, засміялася голосно, весело мружачи татуйовані повіки.

— Так, — сказав Борх, обгризаючи кістку. — Продовжимо розмову, якщо дозволиш. Я зрозумів, що ти не надто хочеш ставати по якийсь бік Сил. Ти виконуєш свою роботу.

— Виконую.

— Але конфлікту Хаосу й Порядку ти не уникнеш. Хоч ти й зробив оте порівняння, ти не коваль. Я бачив, як ти працюєш. Входиш до підземелля у руїнах і виносиш звідти посіченого василіска. Є, любчику, різниця між підковуванням коней і вбиванням василісків. Ти сказав, що як плата достойна, то рушиш на край світу й прикінчиш те створіння, на яке тобі вкажуть. Наприклад, лютий дракон спустошує...

— Поганий приклад, — сказав Геральт. — Бач, одразу заважають тобі оті Хаос і Порядок. Бо драконів, які, безсумнівно, представляють Хаос, я не вбиваю.

— Як це? — Три Галки обливав пальці. — Нічого собі! Адже серед потвор дракон чи не найвредніший, найжорстокіший і найлихіший. Мерзотніший за інших гад. Нападає на людей, палить вогнем і викрадає тих, ну, дівиць. Мало ти розповідей чув? Бути не може, щоб ти, відьмак, не мав на своєму рахунку пари драконів.

— Я не полюю на драконів, — сказав Геральт сухо. — На вилохвостів — так. На ослизгів. На літавиць. Але не на драконів, хоч зелених, хоч чорних чи червоних. Просто візьми до уваги.

— Ти мене здивував, — сказав Три Галки. — Ну, добре, я узяв до уваги. Зрештою, досить нам про драконів, бачу на горизонті щось червоне, і це напевне наші раки. Вип'ємо!

Вони із хрустом ламали зубами червоні панцирі, висмоктували біле м'ясо. Солоня вода, щипаючи, стікала їм аж на зап'ястки. Борх наливав пиво, вже шкрябаючи ковшем по дну барильця. Зерріканки розвеселилися ще більше, обидві розглядалися по корчмі, зловісно посміхаючись, відьмак був упевнений, що вони шукали лише okazji для скандалу. Три Галки, схоже, теж це помітив, бо раптом погрозив раком, якого тримав за хвоста. Дівчата захихотіли, а Тея, склавши губи наче для поцілунку, підморгнула — на її татуйованому обличчі це справляло жахливе враження.

— Дикі вони, наче лісові кішки, — буркнув Три Галки до Геральта. — Треба за ними пильнувати. У них, любчику, шух-фух — і на підлозі, невідомо звідки, купа кишок. Але — варті вони будь-яких грошей. Аби ти знав, що вони вміють...

— Знаю, — кивнув Геральт. — Не знайти кращого ескорту. Зерріканки — природжені войовниці, з дитинства привчені до битви.

— Не про те кажу. — Борх виплюнув на стіл ракову клешню. — Я мав на увазі, які вони у ліжку.

Геральт неспокійно кинув оком на дівчат. Обидві усміхалися. Вея блискавичним, майже непомітним рухом сягнула до миски. Дивлячись на відьмака примружившись, із тріском розгризла панцир. Губи її блищали від солоня води. Три Галки задоволено ригнув.

— Значить, Геральте, — сказав він, — ти не полюєш на драконів, зелених та інших кольорових. Я узяв те до відома. А чому, якщо можна запитати, говориш тільки про ці три кольори?

— Чотири, якщо бути точним.

— Ти казав про три.

— Тебе цікавлять дракони, Борху. Якась особлива причина?

— Ні. Виключно цікавість.

— Ага. Із тими кольорами — це так заведено описувати драконів. Хоча опис той не точний. Дракони зелені, найпопулярніші, скоріше сіруваті, наче звичайні ослизги. Червоні і справді червонуваті чи цеглясті. Великих драконів темно-брунатного кольору називають чорними. Найрідкісніші — це білі дракони. Я таких ніколи не бачив. Водяться на далекій Півночі. Так кажуть.

— Цікаво. А знаєш, про яких ще драконів я чув?

— Знаю. — Геральт ковтнув пива. — Про тих самих, про яких чув і я. Про золотих. Таких немає.

— На якій підставі ти таке стверджуєш? Бо ніколи їх не бачив? Але ж і білого ти ніколи не бачив.

— Не в тому річ. За морями, в Офірі та Зангвебарі, є білі коні у чорну смужку. Їх я також ніколи не бачив, але знаю, що вони існують. А золотий дракон — це створіння міфічне. Легендарне. Як-то фенікс, наприклад. Феніксів і золотих драконів немає.

Вея, спершись на лікті, дивилася на нього з цікавістю.

— Мабуть, ти знаєш, що говориш, бо ти ж — відьмак. — Борх налив собі пива з барильця. — Утім, здається мені, що кожна легенда повинна на щось спиратися. А в основу того щось таки покладено.

— Покладено, — підтвердив Геральт. — Частіше за все — марення, прагнення, туга. Віра, що немає меж можливого. А часом — випадок.

— Власне, випадок. Може, колись був золотий дракон, одноразова, неповторна мутація?

— Якщо воно так і було, то спіткала його доля усіх мутантів. — Відьмак відвернувся. — Він надто відрізнявся, аби вижити.

— Ха, — сказав Три Галки, — тепер ти заперечуєш закони природи, Геральте. Мій знайомий чарівник сказав би, що в природі будь-яка істота має своє продовження і виживає — в той чи інший спосіб. Кінець одного — це початок іншого, немає межі можливостям, принаймні природа таких не відає.

— Великим оптимістом був твій знайомий чарівник. Тільки одного він і не взяв до уваги: помилок, які робить природа. Або ті, хто з нею граються. Золотий дракон та інші подібні до нього мутанти, якщо й існували, вижити не могли. Бо на перешкоді їм стала дуже природна межа можливостей.

— І яка ж то межа?

— Мутанти, — м'язи на щелепах Геральта здригнулися сильніше, — мутанти стерильні, Борху. Тільки у легендах може вижити те, що не може вижити у природі. Тільки легенда й міф не знають меж можливого.

Три Галки мовчав. Геральт глянув на дівчат, на їхні обличчя, що раптом посерйознішали. Вея несподівано нахилилася у його бік,

обійняла за шию твердою, м'язистою рукою. Він відчув на щоці її губи, мокрі від пива.

— Люблять тебе, — повільно промовив Три Галки. — Хай мене покрутить, вони тебе люблять.

— І що у тому дивного? — смутно посміхнувся відьмак.

— Нічого. Але це треба обмити. Господарю! Друге барильце!

— Не шалій. Найбільше — жбан.

— Два жбани! — проревів Три Галки. — Теє, я мушу на хвильку вийти.

Зерріканка встала, підняла з лавки шаблю, провела по залі тужливим поглядом. Хоча мить тому кілька пар очей, як зауважив відьмак, недобре поблискували, роздивляючись товстий капшук, ніхто не наважився вийти услід за Борхом, який, похитуючись, ішов до виходу. Тея стенула плечима й пішла за працедавцем.

— Як твоє справжнє ім'я? — запитав Геральт ту, яка зосталася біля столу.

Вея блиснула білими зубами. Її сорочка була трохи розшнурована, майже до меж можливого. Відьмак не сумнівався, що то черговий привід для провокації когось із зали.

— Альвеаенерле.

— Красиво.

Відьмак був упевнений, що зерріканка зробить скромне личко і підморгне йому. Не помилився.

— Вея?

— Гм?

— Чому ви їдете із Борхом? Ви, вільні воїтельки? Можеш пояснити?

— Гм.

— Що — гм?

— Він... — Зерріканка, морщачи чоло, добирала слова. — Він є... Най... красивший.

Відьмак покивав. Критерії, на підставі яких жінки оцінювали привабливість чоловіків, не вперше видалися йому загадковими.

Три Галки ввалився до алькова, зашнуровуючи штани, голосно віддавав накази корчмарю. Тея, яка трималася на два кроки позаду, вдаючи знуджену, роззиралася по корчмі, а купці й бокораші старанно

уникали її погляду. Вея висмоктала чергового рака, раз за разом кидаючи на відьмака промовисті погляди.

— Я замовив ще по вугрю, цього разу — печеному. — Три Галки важко сів, побрязкуючи незастебнутим поясом. — Намучився я з тими раками й трохи зголоднів. І я домовився про твою ночівлю, Геральте. Немає сенсу блукати поночі. Ще порозважаємося. Ваше здоров'я, дівчата!

— Вассехель! — сказала Вея, салютуючи йому кубком.

Тея моргнула й потягнулася, причому чималий бюст, всупереч Геральтовим очікуванням, не роздер сорочку.

— Порозважаємося. — Три Галки перехилився через стіл і лягнув Тею по сідницях. — Порозважаємося, відьмаче. Гей, господарю! Давай сюди!

Шинкар жваво підбіг, витираючи руки об фартух.

— Знайдеться у тебе діжа? Така, для прання, солідна й велика?

— Наскільки велика, пане?

— На чотири особи.

— На... чотири... — Корчмар роззявив рота.

— На чотири, — підтвердив Три Галки, добуваючи з кишені напханий капшук.

— Знайдеться. — Шинкар облизнув губи.

— Чудово, — засміявся Борх. — Накажи винести її нагору, до моєї кімнати й наповнити гарячою водою. Швидесенько, любчику. І пива накажи туди принести, ті три жбани.

Зерріканки захихотіли й одночасно підморгнули.

— Яку бажаєш? — запитав Три Галки. — Га? Геральте?

Відьмак почухав потилицю.

— Знаю, що вибрати важко, — сказав із розумінням Три Галки. — Я і сам часом маю з тим клопіт. Добре, розберемося у діжці. Гей, дівчата! Допоможіть мені піднятися по сходах!

III

На мосту був заслін. Дорогу загороджувала довга солідна балка, посаджена на дерев'яні козла. Перед нею і за нею стояли алебардники у шкіряних, оббитих залізом куртках і кольчужних капюшонах. Над заслоном важко вилялася пурпурна хоругва зі знаком срібного грифа.

— Що за дурня? — здивувався Три Галки, під'їжджаючи ступою поближче. — Немає проїзду?

— Глейт є? — запитав найближчий алебардник, не виймаючи з рота прутика, якого жував — невідомо, чи то від голоду, чи щоб згаяти час.

— Який глейт? То що, мор? А може, війна? За чиїм наказом блокуєте шлях?

— Короля Недаміра, пана Кайнгорна. — Стражник пересунув прутик у протилежний кутик рота й вказав на хоругву. — Без глейту в гори не можна.

— Ідіотизм якийсь, — сказав Геральт змученим голосом. — Це ж аж ніяк не Кайнгорн, але Холопільський край. Це Холопілья, не Кайнгорн стягує мито з мостів на Браа. Що має до того Недамір?

— Не мене питаєте. — Стражник виплюнув прутик. — Не моя справа. Мені аби глейти перевіряти. Якщо хоче — балакайте із нашим десятником.

— А де він?

— Отам, за садибою митника, на сонечку гріється, — сказав алебардник, дивлячись не на Геральта, а на голі ноги зерріканок, які ліниво потягувалися у сідлах.

За хаткою митника, на купі висушених колод, сидів стражник, руків'ям алебарди малюючи на піску жінку, а скоріше, її фрагмент, побачений з оригінального ракурсу. Поряд із ним, делікатно пощипуючи струни лютні, напівлежав худий чоловік у насунутому на очі химерному капелюшку кольору сливи, оздобленому срібною пряжкою і довгим, нервовим пером чаплі.

Геральт знав той капелюшок і те перо, прославлені від Буйни до Яруги, знамениті у дворах, фортецях, шинках, заїздах та борделях. Особливо у борделях.

— Любистку!

— Відьмак Геральт! — З-під капелюшка глянули веселі сині очі. — Оце так! І ти тут? Глейта, раптом, не маєш?

— Що ви всі з тим глейтом? — Відьмак зіскочив із сідла. — Що тут відбувається, Любистку? Ми хотіли перейти на другий берег Браа, я і той лицар, Борх Три Галки, і наш ескорт. А, як виявилось, не можемо.

— Я також не можу. — Любисток устав, зняв капелюшок, уклонився зерріканкам із перебільшеною галантністю. — Мене також не хочуть пропускати на той берег. Мене, Любистка, найславетнішого менестреля і поета у радіусі тисячі миль, не пропускає оцей от десятник, хоча, як бачте, також людина мистецтва.

— Нікого без глейта не пропущу, — сказав десятник понуро, після чого додав до свого малюнка фінальну деталь, дзьобнувши кінчиком держака у пісок.

— Ну й обійдемося, — сказав відьмак. — Поїдемо лівим берегом. До Генґфорсу дорога довшою буде, але як треба — то треба.

— До Генґфорсу? — здивувався бард. — Так ти, Геральте, не за Недаміром їдеш? Не за драконом?

— За яким драконом? — зацікавився Три Галки.

— Не знаєте? Правда не знаєте? Ну, то мушу вам про все розповісти, панове. Я все одно тут чекаю, може, буде їхати хтось із глейтом, хто мене знає і дозволить приєднатися. Сідайте.

— Зараз, — сказав Три Галки. — Сонце майже на три чверті у зеніті, а мене сушить як холера. Не розмовлятимемо із сухим писком. Тее, Веє, риссю до містечка та купіть барильце.

— Подобається ви мені, пане...

— Борх, званий Три Галки.

— Любисток, званий Незрівняним. Деякими дівчатами.

— Розповідай, Любистку. — Геральта охопила нетерплячка. — Не будемо ж тут стирчати до вечора.

Бард обійняв пальцями гриф лютні, різко вдарив по струнах.

— Як зволите, мовою цвітастою чи нормально?

— Нормально.

— Прошу. — Любисток не відклав лютню. — Тож послухайте, шляхетне панство, що трапилося тиждень тому неподалік міста

вільного, Холопіллям званого. Отож, світанком блідим, ледь сонечко раннє рожевим забарвило імлу над луками...

— Мало бути нормально, — нагадав Геральт.

— А хіба ні? Ну добре, добре. Розумію. Коротко, без метафор. На пасовиська під Холопіллям прилетів дракон.

— Е-е-е-е, — сказав відьмак. — Щось воно неправдоподібно. Уже скільки років ніхто не бачив драконів у тих краях. А чи не був то звичайний ослизг? Трапляються ослизги майже такі великі...

— Не ображай мене, відьмаче. Я знаю, що говорю. Я його бачив. Так уже сталося, що я саме був у Холопіллі на ярмарку й бачив усе на власні очі. Балада вже готова, але не захотіли ви...

— Розповідай. Був він великим?

— Із три кінські корпуси. У холці не вищий за коня, але куди більш масивний. Сірий, наче порох.

— Значить — зелений.

— Так. Прилетів несподівано, впав просто на стадо овець, розігнав пастухів, затовк із дюжину звіряток, чотирьох ізжер та й полетів.

— Полетів... — Геральт покивав. — І кінець?

— Ні. Бо наступного ранку прилетів знову, цього разу ближче до містечка. Спікірував на громаду бабів, які прали білизну на березі Браа. Ото вони втікали, людоньки! У житті я так не сміявся. Дракон же зробив пару кіл над Холопіллям і полетів на пасовиська, там знову взявся за овець. Тільки тоді й почалися розгартіяш і замішання, бо раніше мало хто повірив пастухам. Бургомістр мобілізував міську міліцію і цехи, але, поки ті сформувалися, плебс узяв справу в свої руки й усе вирішив.

— Як?

— Цікавим народним способом. Місцевий шевський майстер, такий собі Козоїд, вигадав спосіб проти гадини. Забили вівцю, напхали її щільно чемерником, беладаною, блекотою, сіркою та шевською смолою. Для певності місцевий аптекар улив усередину дві кварта своєї мікстури проти чиряків, а жрець із храму Креви помолився над стервом. Потім поставили препаровану вівцю посередині стада, підперши кілком. Насправді ніхто не вірив, що дракон спокуситься на те смердюче на милю гівно, але реальність перевищила наші

очікування. Не звертаючи уваги на живих та бекаючих овечок, гад проковтнув наживку разом із кілком.

— І що? Кажи ж, Любистку.

— А я що роблю? Кажу ж. Слухайте, що було далі. Не минуло й стільки часу, скільки треба вправному чоловікові, щоб розшнурувати дамський корсет, як дракон почав раптом ричати й пускати дим, передом і задом. Крутився, намагався злетіти, тоді осовів і знерухомів. Двійко добровольців рушили, аби перевірити, чи отруєний гад ще дихає. Були то місцевий грабар і місцевий дурень, народжений недоумкуватою дочкою лісоруба й підрозділом найманих пікінерів, які пройшли Холопіллям іще за часів рокошу воєводи Нужибоба.

— Ото ти брешеш, Любистку.

— Не брешу, тільки прикрашаю, а в тому є різниця.

— Невелика. Розповідай, шкода часу.

— Тож, як я казав, грабар і мужній ідіот вирушили як розвідники. Потім ми насипали їм малий, але милий для ока курганчик.

— Ага, — сказав Борх. — Значить, дракон був іще живим.

— Ще й яким, — весело сказав Любисток. — Живим. Але був таким слабким, що не зжер ані грабаря, ані дурбецела, тільки що кров полизав. А потім, на загальне розчарування, відлетів, здійнявшись у повітря із чималим зусиллям. Щопівтора ста ліктів із гуркотом падав і злітав знову. Інколи йшов, тягнучи задні лапи. Ті, що посміливіші, пішли за ним, на відстані погляду. І знаєте що?

— Кажи, Любистку.

— Дракон заліз в ущелини у Пустульських горах, поблизу від витоків Браа, й сховався у тих печерах.

— Тепер усе ясно, — сказав Ґеральт. — Дракон, скоріше за все, у тих печерах століття перебував у летаргії. Я чув про такі випадки. І там також має бути його скарбниця. Тепер я знаю, чому блокують міст. Хтось хоче накласти на ту скарбницю лапу. І той хтось — Недамір із Кайнгорна.

— Саме так, — сказав трубадур. — Усе Холопілля аж кипить з цього приводу, бо вважають там, що дракон і скарбниця належать їм. Але вагаються повстати проти Недаміра. Недамір — щеня, він ще й голитися не почав, але вже встиг довести, що проти нього повставати

небезпечно. А той дракон йому потрібен диявольськи, тому він так швидко відреагував.

— Потрібна йому та скарбниця, хотів ти сказати.

— У тому й річ, що дракон — навіть більше, ніж скарбниця. Бо, бачте, Недамір гострить зуби на сусіднє королівство, Маллеору. Там після раптової і дивної смерті князя залишилася княжна у віці, так би мовити, покладин¹. Вельможі з Маллеори від Недаміра й інших конкурентів не в захваті, бо знають, що новий володар натягне їм вузду, не те що княжна-шмаркачка. Тож вони вигребли десь старе й запилене пророцтво, що твердить: митра й рука дівчини належать тому, хто переможе дракона. Оскільки ж драконів тут не бачили століттями, то думали, що тепер настав для них спокій. Недамір, звісно, з легенди насмівся, узяв би Маллеору збройною рукою та й по всьому, але коли розійшлася звістка про холопільського дракона, зорієнтувався, що може побити маллеорську шляхту її ж власною зброєю. Якби він з'явився там, несучи драконову голову, народ привітав би його як монарха, посланого богами, а вельможі не посміли б навіть писнути. То ви дивуєтесь, що він погнав за драконом, наче кіт за риб'ячим міхурем? Особливо за таким драконом, який ледь ноги волочить? Це ж для нього щасливий випадок, посмішка долі, най його холера.

— А дороги загородив від конкурентів.

— Певно. І від холопіянців. До того ж по всіх околицях він розіслав кінних із глейтами. Для тих, які мають того дракона вбити, бо Недамір не дуже прагне особисто входити до печери з мечем. Миттю залучили найславетніших драконоборців. Більшість із них ти, Геральте, певно, знаєш.

— Можливо. Хто приїхав?

— Ейк з Денесле, це по-перше.

— Хай йому... — Відьмак тихенько присвиснув. — Богобоязний та цнотливий Ейк, лицар без страху й докору, власною особою.

— Ти його знаєш, Геральте? — запитав Борх. — Він і справді такий вовкодав для драконів?

— Не тільки для драконів. Ейк упорається з будь-якою потворою. Забиває навіть мантикор і грифонів. Кількох драконів також прикінчив,

я про це чув. Він вправний у цьому. Але псує мені інтереси, босяцюра, бо не бере грошей. Хто ще, Любистку?

— Рубайли з Крінфріду.

— Ну, вважайте — немає вже дракона. Навіть якщо він зцілиться. Та трійця — зіграна банда, б'ються не дуже чисто, але дієво. Вибили усіх ослизгів і вилохвостів у Реданії, а при нагоді прикінчили й трьох червоних драконів і одного чорного, і це вже щось. Це всі?

— Ні. Приєдналася до них іще шістка гномів під командою Ярпена Зігріна.

— Не знаю його.

— Але про дракона Оквіста з Кварцової гори ти чув?

— Чув. І бачив каміння з його скарбниці. Були там сапфіри небувалих кольорів і діаманти величезні, наче черешні.

— Ну так знай, що саме Ярпен Зігрін і його гноми прикінчили Оквіста. Було про те складено баладу, але нудну, бо не моя. Якщо ти не чув — нічого не втратив.

— Це всі?

— Так. Не враховуючи тебе. Ти стверджуєш, що не чув про дракона, хтозна, може, воно й правда. Але тепер ти вже знаєш. І що?

— І нічого. Мене той дракон не цікавить.

— Ха! Хитро, Геральте. Бо ти й так не маєш глейту.

— Повторюю, мене той дракон не цікавить. А що з тобою, Любистку? Що тебе так тягне у той бік?

— Усе просто. — Трубадур стенив плечима. — Треба бути близько від пригод і подій. Щодо битви з тим драконом — буде розголос. Авжеж, я міг би скласти баладу й на підставі розповіді, але вона звучатиме інакше, співана кимось, хто бачив бій на власні очі.

— Бій? — засміявся Три Галки. — Хіба щось на кшталт різанини свині чи четвертування трупа. Слухаю і не можу припинити дивуватися. Славні вої, які мчать сюди з усіх кінських ніг, аби дорізати напівдохлого дракона, отруєного якимось хамом. Сміятися хочеться і ригати.

— Ти помиляєшся, — сказав Геральт. — Якщо дракон не помер від отрути на місті, то, напевне, його організм уже її переборов і дракон тепер повний сил. Зрештою, немає великого значення. Рубайли з

Крінфріду все одно його вб'ють, але без бою, якщо хочеш знати, не обійдеться.

— Тож ти ставиш на Рубайл, Геральте?

— Ясно ж.

— Аякже, — відіззався стражник-митець, який досі мовчав. — Драконище — то потвора магічна, й не прибити його інакше, ніж чарами. Якщо хто й дасть йому раду, то це чарівниця, яка проїхала туди вчора.

— Хто? — Геральт схилив набік голову.

— Чарівниця, — повторив стражник. — Я ж кажу.

— Ім'я назвала?

— Назвала, але я забув. Мала глейт. Молода була, вродлива по-своєму, але ті очі... Самі знаєте, пане. Аж зимно людині стає, коли така гляне.

— Ти щось про те знаєш, Любистку? Хто це може бути?

— Ні, — скривився бард. — Молода, вродлива й такі собі очі. Теж мені прикмета. Вони всі такі. Жодна з тих, кого я знаю, а знаю я багатьох, не виглядає старшою, ніж на двадцять п'ять чи тридцять, а деякі ж, як я чув, пам'ятають іще часи, коли там, де нині стоїть Новіград, шумів бір. Зрештою, для чого ж існують еліксири з мандрагори? А мандрагорою вони ж собі й очі закапують, аби ті блищали. Як воно у баб буває.

— Не руда була? — запитав відьмак.

— Ні, пане, — відказав десятник. — Чорненька.

— А кінь якої масті? Каштановий із білою зіркою?

— Ні. Чорний, як і вона. Та оце ж, панове, кажу вам, вона дракона вб'є. Дракон — це робота для чародія. Людська сила з ним не впорається.

— Цікаво, що б на це сказав швець Козоїд, — засміявся Любисток. — Якби він мав під рукою щось міцніше, аніж чемерник та беладона, драконова шкіра вже сушилась би на холопільському частоколі, балада була б готова, а я б не плавився тут на сонці...

— А як трапилося, що Недамір не взяв тебе із собою? — поцікавився Геральт, скося дивлячись на поета. — Адже ти був у Холопільлі, коли він вирушав. Чи король не любить людей мистецтва? З якої причини ти плавишся тут, замість того аби грати біля королівського стремена?

— Причина — то одна молода удова, — понуро сказав Любисток. — Холера б її узяла. Загуляв я, а на другий день Недамір і решта були вже за рікою. Узяли із собою навіть того Козоїда й розвідників із холопільської міліції, тільки про мене забули. Тлумачу це десятнику, а він знай своє...

— Є глейт — пускаю, — сказав байдуже алебардник, відливаючи на стіну хатинки митника. — Немає глейту — не пускаю. Наказ такий...

— О, — перервав Три Галки. — Дівчата з пивом повертаються.

— І не самі, — додав Любисток, устаючи. — Гляньте, який кінь. Наче дракон.

З боку березового гайка над'їжджали чвалом зерріканки, тримаючись обабіч вершника на великому, бойовому, неспокійному жеребчику.

Відьмак також устав.

Вершник носив фіолетовий оксамитовий каптан зі срібним гаптуванням і короткий плащ, обшитий соболиним хутром. Випростаний у сідлі, дивився на них з погордою — Геральт знав такі погляди. І не дуже їм радів.

— Вітаю панство. Я — Доррегарай, — представився вершник, поволі й з гідністю спішуючись. — Майстер Доррегарай. Чорнокнижник.

— Майстер Геральт. Відьмак.

— Майстер Любисток. Поет.

— Борх, на прізвисько Три Галки. А з моїми дівчатами, які отам-от витягають шпунт з барильця, ви, пане Доррегараю, уже познайомилися.

— Саме так, саме так, — сказав чародій без усмішки. — Ми обмінялися поклонами, я і чарівні воїтельки з Зерріканії.

— Ну, от і чудово. — Любисток роздав шкіряні кубки, принесені Веєю. — Тож напийтеся із нами, пане чародію. Пане Борху, десятнику давати?

— Зрозуміло! Йди до нас, пане вояче.

— Думаю, — сказав чорнокнижник, зробивши маленький елегантний ковток, — що до застави на мосту вас привела та сама мета, що й мене?

— Якщо ви маєте на увазі дракона, пане Доррегараю, — сказав Любисток, — то саме так воно і є. Я хочу бути там і скласти баладу. На

жаль, оцей десятник, людина, видко, без розуміння, не хоче мене пропускати. Хоче глейту.

— Прошу вибачення. — Алебардник відпив свого пива, поплямкав. — У мене наказ на шиї висить. А кажуть, що чи не все Холопілля зібралось уже із возами й хоче рушити у гори за драконом. У мене наказ...

— Твій наказ, солдате, — насупився Доррегарай, — стосується мотлоху, який може завадити справі, дівок, що можуть поширювати розпусту й паскудну неміч, злодіїв, бродяг і гультаїв. Але не мене.

— Нікого без глейту не пропущу, — набурмосився десятник. — Клянуся...

— Не клянися, — урвав його Три Галки. — Краще випий ще. Тее, налий цьому мужньому воякові. І сядьмо, панове. Пиття навстоячки, швидко й без належної закуски не личить шляхтичу.

Вони усілися на колодах навколо барильця. Алебардник, оце пасований на шляхтича, червонів від задоволення.

— Пий, славний сотнику, — підганяв його Три Галки.

— Я десятник, я не сотник. — Алебардник іще більше почервонів.

— Але будеш сотником, точно, — вишкірився Борх. — Чолов'яга з тебе крутий, ураз звання отримаєш.

Доррегарай, відмовляючись від добавки, повернувся до Геральта.

— У містечку ще балакають про василіска, мосьпане відьмаче, а ти вже до дракона придивляєшся, як бачу, — сказав він тихо. — Цікаво, аж настільки потрібна тобі готівка чи заради розваги вбиваєш ти створіння, яким загрожує вимирання?

— Дивна цікавість, — відповів Геральт, — з боку того, хто стрімголов мчить, аби встигнути випотрошити дракона, вибити йому зуби, такі цінні при виготовленні чародійських ліків і еліксирів. Чи це правда, мосьпане чародію, що зуби, вибиті у живого дракона, найкращі?

— Ти упевнений, що я для того туди їду?

— Я упевнений. Але тебе вже хтось випередив, Доррегараю. Перед тобою устигла проїхати твоя конфратерка із глейтом, якого ти не маєш. Чорноволося, якщо це тебе цікавить.

— На чорному коні?

— Кажуть, що так.

— Йеннефер, — сказав, насупившись, Доррегарай.

Відьмак непомітно здригнувся. Запанувала тиша, яку перервала відрижка майбутнього сотника.

— Нікого... без ґлейту...

— Двісті лінтарів вистачить? — Ґеральт спокійно витягнув з кишені капшук, отриманий від товстого вїйта.

— Ґеральте, — загадково усміхнувся Три Галки, — ти все-таки...

— Вибачаюся, Борху. Прикро мені, що не поїду із вами до Генґфорсу. Може, іншим разом. Може, ми ще зустрінемося.

— Нічого мене не тягне до Генґфорсу, — повільно сказав Три Галки. — Зовсім нічого, Ґеральте.

— Сховайте той мішок, пане, — сказав грізно майбутній сотник. — Це звичайний підкуп. Навіть за триста не пропущу.

— А за п'ятсот? — Борх вийняв свого капшука. — Сховай мішок, Ґеральте. Я заплачу мито. Це мене почало розважати. П'ятсот, пане солдате. По сто за голову, враховуючи моїх дівчат як одну чарівну штуку. Як воно?

— Ой-ей-ей, — забідкався майбутній сотник, ховаючи під куртку капшук Борха. — Що я королю скажу?

— Скажеш йому, — відповів Доррегарай, випрямляючись і витягаючи з-за пояса оздоблену паличку зі слонової кістки, — що страх тебе обійняв, як ти це побачив.

— Що, пане?

Чародій махнув паличкою, крикнув закляття. Сосна, що росла на скалі над берегом, спалахнула, вся, миттєво, від землі до верхів'я вкрившись шаліючим полум'ям.

— На коней! — Любисток, зриваючись із землі, закинув за спину лютню. — На коней, панове! І пані!

— Запору геть! — заревів до алебардників бородатий десятник, який мав великі шанси стати сотником.

На мосту, за заслоном, Вея натягнула віжки, кінь затанцював, забив копитами по колодах. Дівчина, метляючи кісками, крикнула пронизливо.

— Слушно, Вее! — крикнув у відповідь Три Галки. — Далі, мосьпани, на коней! Поїдемо по-зерріканськи, із гуркотом і свистом!

¹ Покладини — традиційна весільна церемонія, якою завершуються весільні гуляння; перша шлюбна ніч.

IV

— Ну й гляньте, — сказав найстарший з Рубайл, Богольт, величезний і масивний, наче стовбур старого дуба. — Недамір не прогнав вас на всі чотири боки, прошу мосьпанство, хоча я був упевнений, що, власне, так він і зробить. Що ж, не нам, худорідним, ставити під сумнів королівські рішення. Мостить собі лігвища, хлопці. А так, між нами, відьмаче, про що ти з королем балакав?

— Ні про що, — сказав Геральт, зручніше спираючись спиною на підтягнуте до вогню сідло. — Він навіть із намету до нас не вийшов. Вислав тільки свого фактотума, як там його...

— Гилленстерна, — підказав Ярпен Зігрін, кремезний бородатий гном, вкочуючи у вогонь величезний смоляний пеньок, якого притаскав із хащів. — Надутий молодик. Свиня годована. Ми як приєдналися, то прийшов, носа задер до самого неба, фу-фу, пам'ятайте, каже, гноми, хто тут командує, кого тут слухатися належить, тут король Недамір наказує, а слово його — закон, і всяке таке. Стояв я, слухав і думав собі, що накажу своїм хлопцям повалити на землю та й обісцю йому плащ. Але вирішив — най йому, знаєте, знову балачки пішли б, що гноми злостиві, що агресивні, що сучі діти і що неможлива... як воно там зветься, холера... колокзистенція, чи як там. І одразу знову десь був би погром, у якомусь містечку. Тож слухав я гречно та головою кивав.

— Виявляється, пан Гилленстерн нічого іншого й не вмів, — сказав Геральт. — Бо й нам він те саме сказав, і також довелося кивати.

— А як на мене, — відгукнувся інший з Рубайл, уможуючи попону на купу хмизу, — погано, що Недамір вас не прогнав. Люду тягнеться на дракона — аж страх. Мурашник цілий. Це вже не виправа, а на кладовище процесія. Я у тісняві битися не люблю.

— Та заспокойся, Ніщучо, — сказав Богольт. — Укупі ходити веселіше. Що ж ти, на драконів ніколи не ходив? Завжди на дракона тьма народу тягнеться, ярмарок цілий, справжній бордель на колесах. Але тільки гадина покажеться, то знаєш же, хто у полі лишиться. Ми, й ніхто інший.

Богольт замовк на хвильку, солідно ковтнув із великої, обплетеної лозою пляшки, гучно відшмаркався, відкашлявся.

— Інша справа, — продовжував, — практика показує, що часто лише після убивства дракона й починається потіха та різанина, а голови, наче груші, летять. Допіру коли скарбницю ділять, мисливці один одному межи очі скачуть. Що, Геральте? Га? Маю рацію? Відьмаче, до тебе говорю.

— Відомі мені такі випадки, — сказав відьмак сухо.

— Відомі, кажеш. Напевне, з чужих слів, бо не чув я, щоб ти коли на драконів полював. Скільки живу, не чув, аби відьмак на драконів ходив. Тим дивніше, що ти тут з'явився.

— Правда, — процідив Кеннет, прозваний Пильщиком, наймолодший з Рубайл. — Дивно воно. А ми...

— Зачекай, Пильщику. Я зараз говорю, — перебив Богольт. — Зрештою, довго паякати наміру не маю. Відьмак і так уже знає, про що йдеться. Я його знаю, він мене знає, до цього часу дорогу ми один одному не заступали, і, сподіваюся, й надалі не станемо. Ну, бо зауважте, хлопці, що коли б я, наприклад, хотів відьмаку в його роботі перешкодити або здобич з-під носа захапати, то відьмак, з місця не сходячи, тією своєю відьмацькою бритвою мене хльоснув би — і був би в своєму праві. Я маю рацію?

Ніхто не погодився і не заперечив. Втім здавалося, ані до першого, ані до другого Богольту діла не було.

— Ага, — продовжив він, — укупі ходити веселіше, як я вже сказав. І відьмак може у компанії знадобитися. Місцина дика й відлюдна, а раптом вискочить на нас переляк, чи жеритва, чи стриґа, то може нам клопоту наробити. А буде Геральт поблизу, то не матимемо клопоту, бо то його спеціальність. Але дракон — то не його спеціальність. Вірно?

Знову ніхто ані підтвердив, ані заперечив.

— Пан Три Галки, — продовжив Богольт, передаючи пляшку ґному, — він із Геральтом, і це для мене достатня рекомендація. То хто вам заважає, Ніщучо, Пильщик? Може, Любисток?

— Любисток, — сказав Ярпен Зіґрін, передаючи пляшку бардові, — завжди припреться, коли щось цікаве діється, і всі знають, що він ні зашкодить, ні допоможе, ні маршу не затримає. Щось наче реп'ях на собачому хвості. Ні, хлопці?

«Хлопці», бородаті й квадратні гноми, зареготали, трусячи бородами. Любисток зсунув капелюшка на потилицю й сьорбнув із пляшки.

— О-о-о-ох, зараза, — застогнав, хапаючи повітря. — Аж голос відбирає. З чого гнали, зі скорпіонів?

— Одне мені не подобається, Геральте, — сказав Пильщик, беручи посудину в менестреля. — Те, що ти цього чаклуна сюди притягнув. Тут щось від чаклунів проходу вже немає.

— Правда, — підхопив гном. — Слушно Пильщик каже. Той Доррегарай потрібен нам, як свині сідло. Маємо віднедавна власну відьму, шляхетну Йеннефер, тьфу-тьфу.

— Та-ак, — протягнув Богольт, чухаючи бичачий карк, з якого щойно зняв шкіряний ошийник, наїжачений сталевими шипами. — Чаклунів тут забагато, прошу мосьпанство. Рівно на двох забагато. І дуже сильно вони до нашого Недаміра пригорнулися. Гляньте тільки, ми тут під зорями, довкола вогню, а вони, прошу мосьпанство, у теплі, у королівському наметі змовляються вже, хитрі лиси: Недамір, відьма, чаклун і Гилленстерн. А Йеннефер — найгірша. А сказати вам, про що вони змовляються? Як нас у дурні пошити, от про що.

— Й оленину жеруть, — втрутився похмуро Пильщик. — А ми що їли? Бабака! А бабак, питаю вас, що воно? Щур, і ніщо інше. То що ми їли? Щура!

— То нічого, — сказав Ніщука. — Скоро драконячого хвоста скуштуємо. Немає нічого смачнішого за драконячий хвіст, на вугіллі запечений.

— Йеннефер, — продовжував Богольт, — це паскудна, злостива і язиката баба. Не те що твої дівахи, пане Борху. Ці тихі й милі, о, гляньте, сіли біля коней, шаблі гострять, а проходив я повз, пожартував, то усміхнулися, зубки вишкірили. Так, у радість я їм, не те що Йеннефер — та крутить-вертить. Кажу вам, треба пильнувати, бо гівно буде з умови нашої.

— Якої умови, Богольте?

— Що, Ярпене, скажемо відьмаку?

— Не бачу протипоказань, — сказав гном.

— Горілки нема вже, — втрутився Пильщик, перевертаючи пляшку догори дном.

— То принеси. Ти ж наймолодший, прошу мосьпанство. А умову, Геральте, ми уклали, бо ми ж не найманці й ніякі там не платні пахолки, і Недамір нас на дракона не посилатиме, кинувши пару золотих під ноги. Правда — вона така, що ми із драконом впораємося без Недаміра, а Недамір без нас не впорається. А з того ясно випливає: хто більшого вартий, того й частка має бути більшою. Ми і постановили чесно — ті, хто у рукопашний бій піде й дракона завалить, бере половину скарбниці. Недамір, з огляду на рід і титул, бере чверть, у будь-якому разі. А решта, якщо будуть допомагати, поділять залишки — чверть — між собою, порівну. Що ти на це?

— А що на це Недамір?

— Не сказав ані «так», ані «ні». Але нехай він краще поводить тихенько, молодик. Я ж казав, сам він проти дракона не піде, має покластися на фахівців, значить, на нас, Рубайл, і на Ярпена з його хлопцями. Ми, і ніхто інший, зустрінемо дракона на відстані меча. Решта, у тому числі й чарівники, якщо чесно допоможуть, поділять між собою чверть скарбниці.

— Окрім чарівників, кого ви зараховуєте до решти? — зацікавився Любисток.

— Усе ж не музик та віршомазів, — зареготав Ярпен Зігрін. — Зараховуємо тих, хто працює сокирою, а не лютнею.

— Ага, — сказав Три Галки, дивлячись на зоряне небо. — А чим працюють Козоїд і його набрід?

Ярпен Зігрін сплюнув у вогнище, щось пробурмотівши погномськи.

— Міліція з Холопілья знає ці засрані гори й працює за провідників, — тихо сказав Богольт. — Тож справедливо буде допустити їх до поділу. Утім, із шевцем — трохи інша справа. Бачте, недобре воно буде, якщо хамство вирішить, що коли дракон з'явиться десь, то, замість того щоби слати за професіоналами, можна йому тихцем дати отруту — і далі борсатися у збіжжі з дівками. Якщо така процедура поширяться, то хіба жебрати нам доведеться. Що, ні?

— Правда, — додав Ярпен. — Тому, кажу вам, із тим шевцем має статися щось погане до того, як він, тягти його мати, до легенди потрапить.

— Якщо має статися, то станеться, — сказав впевнено Ніщавка. — Залиште це на мене.

— А Любисток, — підхопив гном, — сраку йому в баладі обробить, на сміх підніме. Щоби були йому ганьба й сором на віки вічні.

— Про одне я забув, — сказав Геральт. — Є тут один, хто може вам усі плани поплутати. Який ні на які розділи та умови не піде. Я кажу про Ейка з Денесле. Ви із ним розмовляли?

— Про що? — проскреготів Богольт, палицею поправляючи колоди у вогнищі. — З Ейком, Геральте, не поговориш. Він на інтересах не розуміється або в домовленостях участі не бере.

— Коли ми під'їжджали до вашого табору, — сказав Три Галки, — ми його зустріли. Стояв навколішки на камінні, при повному озброєнні, і витріщався у небо.

— Він так постійно робить, — сказав Пильщик. — Медитує або молиться. Говорить, що треба так, бо йому богами наказано людей від зла охороняти.

— У нас, у Крінфріді, — буркнув Богольт, — тримають таких у хліву, на ланцюгу, й дають їм шматок вугілля, тоді вони на стінах дурню всяку малюють. Але досить уже тут про ближніх пліткувати, поговоримо про справи.

У коло світла безшелесно увійшла невисока, загорнута у вовняний плащ молода жінка із чорним волоссям, зібраним золотою сіточкою.

— Що воно так смердить? — запитав Ярпен Зігрін, удаючи, що не бачить її. — Наче сірка, ні?

— Ні. — Богольт, дивлячись убік, демонстративно потягнув носом. — Це мускус чи якісь інші пахощі.

— Ні, то хіба... — скривився гном. — Ах! Це ж вельможна пані Йеннефер! Вітаємо, вітаємо!

Чародійка повільно обвела поглядом присутніх, на хвильку зупинивши блискучі очі на відьмаку. Геральт злегка усміхнувся.

— Дозвольте присісти?

— Авжеж, авжеж, добродійко ти наша, — сказав Богольт і чхнув. — Сідайте отут, на сідлі. Кеннете, воруши жопою і подай чародійці сідло.

— Панове тут про справи, як я чую. — Йеннефер усілася, витягнувши перед собою зграбні ноги у чорних панчохах. — Без мене?

— Не насмілилися б ми, — сказав Ярпен Зігрін, — непокоїти таку поважну особу.

— Ти, Ярпене, — Йеннефер примружила очі, повертаючи голову до гнома, — краще помовч. З першого дня ти наполегливо ставишся до мене, як до повітря, тож роби так і далі, не муч себе. Бо мене воно також не мучить.

— Та що це ви, пані Йеннефер. — Ярпен вишкірив у посмішці нерівні зуби. — Хай на мене кліщі наповзуть, якщо я не ставлюся до вас краще, ніж до повітря. Повітря, наприклад, я, буває, псую, на що з вами я б не наважився жодним чином.

Бородаті «хлопці» гучно розреготалися, але одразу стихли, побачивши синє світіння, яке раптом оточило чародійку.

— Ще одне слово, і від тебе зостанеться тільки зіпсоване повітря, Ярпене, — сказала Йеннефер голосом, у якому дзвенів метал. — І чорна пляма на траві.

— І справді, — кахикнув Богольт, розряджаючи тишу, що раптом згустилася. — Мовчи, Зігріне. Послухаємо, що має сказати нам пані Йеннефер. Вона тільки-но скаржилася, що ми тут без неї про справи говоримо. З того я роблю висновок, що вона має для нас якусь пропозицію. Послухаємо, прошу мосьпанство, що воно за пропозиція. Аби тільки не пропонувала нам, що сама, чарами, прикінчить дракона.

— А що? — Йеннефер підвела голову. — Вважаєш, що це неможливо, Богольте?

— Може, й можливо. Але для нас не вигідно, бо, напевне, ти б зажадала тоді половину драконової скарбниці.

— Щонайменше, — сказала чародійка.

— Ну, то самі бачите, що то для нас не вигідно. Ми, пані, бідні воїни, якщо здобич у нас повз ніс пройде, то голод нам в очі загляне. Щавлем та лободою живимося...

— На свята тільки бабак і трапляється, — втрутився Ярпен Зігрін сумним голосом.

— ...воду криничну п'ємо. — Богольт хильнув з пляшки, і його аж трохи пересмикнуло. — Для нас, пані Йеннефер, немає виходу. Або здобич, або зимою під плотом замерзнути. А заїжджий двір — коштує.

— І пиво, — додав Нищавка.

— А також дівки, — розмріявся Пильщик.

— Тому, — Богольт подививсь на небо, — самі, без чарів і без вашої допомоги, ми дракона вб'ємо.

— Такий ти впевнений? Пам'ятай, що є межі можливостей, Богольте.

— Може, і є, але поки що я їх не зустрів. Ні, пані. Повторюю, самі ми дракона вб'ємо, без жодних чарів.

— Особливо, — додав Ярпен Зігрін, — що чари ті, напевно, також мають свою межу можливостей, якої ми, на відміну від нашої, не знаємо.

— Ти сам до цього додумався, — запитала повільно Йеннефер, — чи хтось тобі підказав? Чи не через присутність відьмака у тому зацному гроні ви такі зарозумілі?

— Ні, — сказав Богольт, дивлячись на Геральта, який, здавалося, дрімав, ліниво витягнувшись на попони, із сідлом під головою. — Відьмак нічого до цього не має. Послухайте, вельможна Йеннефер. Ми зробили королю пропозицію, але він не удостоїв нас відповіддю. Ми ж терплячі, до ранку почекаємо. Якщо король умову прийме, їдемо далі разом. Якщо ні — ми повертаємося.

— Ми також, — пробурчав гном.

— Жодних торгів не буде, — продовжив Богольт. — Або пан, або пропав. Повторіть наші слова Недаміру, пані Йеннефер. А я вам ось що скажу — угода й для вас добра, і для Доррегарая, оскільки ви з ним домовитесь. Нам, майте на увазі, драконячий труп непотрібний, тільки хвіст його візьмемо. А решта — ваша буде, тільки бери-вибирай. Не пожаліємо вам ані зубів, ані мозку, нічого, що вам для чародійства потрібно.

— Авжеж, — додав Ярпен Зігрін, хихочучи. — Падаць для вас буде, чародій, ніхто її у вас не відбере. Хіба що інші стерв'ятники.

Йеннефер встала, закидаючи плащ на плече.

— Недамір не чекатиме до ранку, — сказала різко. — Він погоджується на ваші умови вже тепер. Всупереч, знайте це, моїм та Доррегараєвим порадам.

— Недамір, — поволі вицідив Богольт, — виявляє мудрість, дивну для такого молодого короля. Бо для мене, пані Йеннефер, мудрість — це, між іншим, уміння пропускати повз вуха дурні чи нещирі поради.

Ярпен Зігрін пирхнув у бороду.

— Інакше заспіваєте, — чародійка взялася в боки, — коли завтра дракон вас розхльостає, подіривить і потрощить кістки. Чоботи мені

лизатимете і скиглитимете про допомогу. Як завжди. Якщо я добре вас знаю, якщо добре знаю таких, як ви. А я вас до нудоти знаю.

Вона відвернулася й пішла у темряву без слова прощання.

— У мої часи, — сказав Ярпен Зігрін, — чарівники сиділи у вежах, читали вчені книги й змішували всіляку мерзоту у тиглях. Не плуталися у воїв під ногами, не втручалися у наші справи. І не крутили задком у хлопів перед очима.

— Задок, скажімо чесно, нічогенький собі, — сказав Любисток, настроюючи лютню. — Га, Геральте? Геральте? Гей, де подівся наш відьмак?

— А яке нам до того діло? — буркнув Богольт, підкидаючи дерево у вогонь. — Пішов. Може, за потребою, прощу мосьпанство. Його справа.

— Напевне, — погодився бард і вдарив долонею по струнах. — Заспівати вам щось?

Кінець безкоштовного уривку. Щоби читати далі, придбайте, будь ласка, повну версію книги.

ridmi
ТВІЙ УЛЮБЛЕНИЙ КНИЖКОВИЙ

КУПИТИ